

Asia: VN/2657/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi alusturvallisuuden valvonnasta ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta sekä esitykseen liittyvästä valtioneuvoston asetuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tullivalvonnan lausunto Hallituksen esitykseen laeiksi alusturvallisuuden valvonnasta.

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi alusturvallisuuden valvonnasta ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi alusturvallisuuden valvonnasta annettu laki, jolla kumottaisiin voimassa oleva alusturvallisuuden valvonnasta annettu laki. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi sakon täytäntöönpanosta annettua lakia.

Tullivalvonnan näkökulmasta tarkasteltuna nousee esiin esityksen seuraavat kohdat:

Viranomaiset ja viranomaisten tehtävät

5 §. Valvontaviranomainen. Pykälässä säädettäisiin alusturvallisuuden valvontaa suorittavasta valvontaviranomaisesta. Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 5 §:n 1 momenttia. Lain tarkoittama valvontaviranomainen olisi Liikenne- ja viestintävirasto, jonka tehtävistä säädetään Liikenne- ja viestintävirastosta annetussa laissa (935/2018). Liikenne- ja viestintävirasto on liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toimiva keskushallinnon virasto, joka hoitaa liikenteen ja sähköisen viestinnän lupa-, valvonta- ja rekisteröintitehtäviä sekä muita viranomaistehtäviä. Viraston

tehtäviin kuuluu nykyisellään laaja-alaisesti merenkulkuun ja alusturvallisuuteen liittyviä viranomaistehtäviä.

Tullin velvollisuudesta antaa virka-apua alusturvallisuuden valvontaa suorittavalle viranomaiselle säädettäisiin esitetyn lain mukaan seuraavasti:

15 §. Virka-apuviranomaiset

Rajavartiolaitoksen, poliisin, Tullin, Lupa- ja valvontaviraston, Väyläviraston, Puolustusvoimien sekä kuntien terveydensuojeluviranomaisten on annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi sellaista tarpeellista virka-apua, jonka antamiseen se on toimivaltainen.

Jos tässä laissa tarkoitettua tarkastusta tai muuta toimenpidettä yritetään estää tai häiritä taikka valvontaviranomaisen antamaa päätöstä ei noudateta, poliisin tai Rajavartiolaitoksen on annettava virka-apua, jonka antamiseen se on toimivaltainen.

Esityksen 74 §:n 1 momentin mukaan:

Edellä 15 §:ssä mainitun viranomaisen (eli virka-apuviranomaisen), alusliikennepalvelun tarjoajan tai satamaoperaattorin on toimitettava valvontaviranomaiselle kirjallisesti tieto sellaisesta tavanomaisten tehtäviensä suorittamisen yhteydessä tietoonsa tulleesta alusturvallisuutta koskevan säännöksen tai määräyksen ilmeisestä rikkomisesta, joka voi vaarantaa aluksen turvallisuutta tai aiheuttaa kohtuutonta haittaa meriympäristölle.

Tullin huomio tältä osin on, että vaikka ehdotetun 74 §:n sanamuoto alkaa viittauksilla 15 §:ssä mainittuihin virka-apuviranomaisiin, ei 74 §:n perusteluissa viitata näihin virka-apuviranomaisiin lainkaan. Perusteluissa on todettu vain, että ”Pykälän 1 momentissa säädettäisiin alusliikennepalvelun tarjoajan ja satamaoperaattorin velvollisuudesta...”. Lisäksi tuo 74 § on itse asiassa otsikoitu vain ”Alusliikennepalvelun tarjoaja ja satamaoperaattorin ilmoitusvelvollisuus”, vaikka ehdotettu pykäläteksti viittaa myös virka-apuviranomaisiin. Asialla on sinänsä merkitystä, koska 74 § asettaa tietyille toimijoille velvoitteen ilmoittaa tietyt 2 momentissa listattuja seikkoja.

Tullivalvonnan näkökulmasta tehdyt yleiset huomiot.

Tarkastusmäärää tarkasteltaessa, ei Tullilta mahdollisesti pyydettävä virka-apu aiheuta suuria henkilöstöpanostuksia tai kustannuksia. Tulli on ollut velvollinen antamaan virka-apua jo nykyisenkin lainsäädännön mukaan, eikä esitys siten aiheuta muutoksia nykytilaan.

Koskela Jari
Tulli.fi - Tullivalvontaosasto